

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

376. An facta resignatio sine Superioris auctoritate sit valida.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

in cit. c. admonet. Si tamen Ordinarius sciens discesum Praelati, alteriusve beneficiati non contradicat, neque eum intra 6. menses revocet, renunciationem ejus ratam habere censetur, Laym. ad c. admonet. n. 4. ex Innoc. & Jo. And. ibidem. Nec obstat his c. de multa de prob. ubi habetur, quod per transcursum ad secundam Ecclesiam prima vacet ipso jure; id enim intelligendum, quando quis transit cum licentia sui Praelati, alioqui prima non vacat, etsi ea privari possit, Pirh. loc. cit. Porro requiri consensum expressum, dum transcurrit ad Ecclesiam aliam alterius diocesis, & sufficere tacitum, dum transcurrit ad aliam ejusdem diocesis, ibidem habet Pirh. ex Fagn. in c. admonet. n. 13. & Jo. And. ibidem n. 5. De cetero, dum beneficiatus ad majus beneficium, nempe dignitatem, Praelaturam vel beneficium curatum eligitur vel promovetur, non potest illum impedire Episcopus, dum nullum obstat impedimentum Canonicum. Et si malitiosè, & sine justa causa denegat petitam licentiam, compellendus est per Superiorem ad eam concedendam. Pirh. ibid. Laym. ad cit. c. admonet. n. 6. juxta Gloss. ibid. & Hostiens. in sum. rit. de postul. praelator. §. si quis postulandus.

3. Respondeo tertio: tamen tutius sit & convenientius, ut beneficiatus ingressurus religionem, seu professionem emissurus resignet potius expressè coram Superiore. Paris. l. 7. q. 4. & ex eo Pirh. loc. cit. nu. 60. juxta Abb. & Butrio in c. admonet. facta tamen tacitè renuntiatio per professionem sine auctoritate Superioris est valida; etsi facta renuntiatio beneficii, ante professionem sine licentia Episcopi sit invalida, juxta Trid. sess. 25. de regular. c. 16. Pirh. loc. cit. sufficit autem beneficiarum ingressurum religionem petere ab Episcopo aut Ordinario licentiam, & licet eam non obtineat, transire tamen poterit ad religionem, jure ipso faciente ad hoc potestatem, si Episcopus eam negat. Argumento c. licet. de regular. Laym. in cit. c. admonet. n. 5. Pirh. cit. n. 60. Occasione cujus illud hic circa jam dicta notandum, aliud esse, non posse, aut debere beneficium tacitè (vel etiam expressè) resignari sine auctoritate Ordinarii, aliud non posse resignari sine ejus consensu praestito, seu eo invito; sic namque verum est, quod ex Fagnan. in cit. c. admonet. n. 23. & seq. tradit Pirh. loc. cit. n. 62. si beneficium curatum est, vel saltem residentiale, aut requirens certum servitium non posse illud resignari, nec simpliciter expressè nec tacitè acceptando aliud incompatible invito Superiore. Si autem beneficium omnino simplex est, nullum servitium aut residentiam requirens, posse etiam invito illo resignari: eò quod horum beneficiorum collatio principaliter sit ad utilitatem eorum, quibus conferantur, adeoque, cum quisque liberè renunciare possit ei, quod pro se est principaliter inductum, resignari possit invito Superiore. Verum tamen non est, quod & istiusmodi beneficia infcio, vel omnino non requisito Superiore resignari queant; cujus auctoritas per hoc satis agnoscitur, quod requiratur ad admittendam hujusmodi resignationem, etsi eam non possit non admittere, de quo paulò inferius.

4. Respondeo quarto: tacitam resignationem, seu potius dimissionem & derelictionem beneficii, quae contingit per contractum matrimonium, non videri requirere licentiam, aut etiam petitionem licentiae Superioris, & in hoc saltem casu procedere sententiam Garciae.

Quaestio 376. An facta resignatio sine Superioris auctoritate sit valida?

1. Respondeo primò in genere: resignatio facta sine auctoritate legitimi Superioris est nulla. Castrop. de benef. d. 6. p. 2. §. 2. nu. 1. Paris. l. 7. q. 1. n. 9. cum communi DD. in c. quod in dubiis de renunc. non secus, ac cum Tutores & Curatores alienare non possint bona immobilia, & quae servando servari possunt absque decreto Judicis, si absque eo bona illa distraxerint, alienatio nulla est, juxta l. magis puto. §. non passim. ff. de rebus totum, & AA. passim apud Paris. loc. cit. n. 11. Pro declaratione tamen hujus responsionis,

2. Respondeo secundò: talis resignatio nulla est, seu non tenet quo ad praedictum Ecclesiae seu Superioris, coram quo fieri debuisse: in quantum nimirum in arbitrio Superioris illius est, resignantem illum cogere ad beneficium taliter resignatum retinendum (quod non possit, si ea resignatio etiam in praedictum suum valida fuisse, adeoque res amplius integra non esset respectu talis Superioris) vel illam admittere & ratam habere, ac ita compellere resignantem ad dimittendum illud beneficium, & ipse tale beneficium conferre alteri. Paris. cit. q. 1. n. 12. Castrop. loc. cit. Pirh. de renunc. n. 64. Ac proinde talis resignans retinet proprietatem & titulum beneficii (hunc enim retinet, quamdiu resignatio à Superiore admittitur non est) novo ei titulo opus non est, dum permittitur à Superiore in beneficio permanere, quidquid sit de possessione. Barbosa juris Eccles. l. 3. c. 15. m. 161. citans Abb. in c. quod in dubiis. n. 8. Innoc. ibid. n. 1. Menoch. de arb. casu 201. n. 47. Nav. & c. Valebit tamen talis resignatio, si resignante perseverante in prore sua voluntate et non revocante à se resignationem, Superior eam ratam habuerit: cum enim renuntiatio facta coram non Superiore annullatur propter praedictum & injuriam, quae fit per hoc Superiori, sique hanc remittere possit, adeoque ratam habere potest cessionem, si velit. Pirh. loc. cit. n. 65. si autem sciens beneficium propria auctoritate dimisisset beneficium, seu resignasse, & intra 6. menses eum non revocet, censetur, ut dictum, resignationem talem approbasse, & sic ea habebit effectum suum. Pirh. n. 65. Paris. nu. 55. ubi etiam addit, quod si Superior intra 6. menses illos resignantem illum non compellat ad redeundum ad beneficium, aut ipse illud conferat, devolvatur potestas conferendi ad proximum Superiorem. Porro solere facillime admitti & ratificari resignationem factam in manibus clerici non Superioris, quam in manibus laici, notat Paris. n. 52. & ex eo Pirh. cit. n. 65.

3. Respondeo tertio: neque tenet talis resignatio in praedictum ipsius resignantis; quia non vacat etiam quo ad resignantem beneficium illud taliter resignatum; sed potest is illud non tantum administrare, sed etiam retinere in eo verum jus & titulum, quousque renunciatio illa ratificetur per Superiorem, vel in penam delicti commissi per eum illegitimam resignationem privetur illo à Superiore (de quo postremo paulò post) Castrop. loc. cit. Garc. p. 11. c. 3. nu. 223. citans Hostiens. Cardin. Imol. Butrio. in c. quod in dubiis. Abb. in c. ad nuntium de his quae sunt vi. n. 7. Felin. in c. in nostra. de rescript. coroll. 34. Selv. p. 3. q. 11. n. 32. Rebuff. in pr. rit. de resign. express. n. 11. & 13. Rossiniac. de benef. c. 14. n. 1. & 2. Covar. l. 1. par. c. 5. n. 6. Menoch. de arb. l. 2. casu

l. 2. casu 201. n. 47. Quintadv. l. 2. Ecclesiast. nu. 10. Guttier. conf. 42. n. 4. Tusch. conclus. 165. 256. 257. lit. R. &c. contra Barbof. loc. cit. n. 18. Paris. cit. q. 1. nu. 12. Pirh. cit. nu. 64. Laym. in c. quod in dubiis, nu. 2. &c. qui etsi dicendo eam validam à nobis in modo loquendi differant, respicunt tamen non multum differre videntur, ut dum Paris. n. 12. validam dicit præcisè, ut noceat resignanti, & n. 23. habere se illam resignationem, ut contractus factus contra legem, qui nullus est quo ad commodum contractantium, validus autem quo ad eorum incommodum. Item dum ait Pirh. aliquo modo esse validam in detrimentum resignantis, quatenus nimirum non solum approbari potest & rata haberi, sed etiam quatenus ob eam perperam factam in poenam hujus commissi delicti privari potest beneficio à Superiore talis resignans. Utrumque enim hoc admittit quoque Castrop. & alii sententia nostra defensores, non tamen propterea in præjudicium resignantis validam, sed potius invalidam volunt resignationem talem, eò quòd ante istam approbationem vel privationem non vacet beneficium, nihilque juris ademptum sit resignanti per talem resignationem, ut hoc ipsum rectè contra Gomef. in reg. de infirmis, q. 19. astruit Barbof. loc. cit. n. 19. cum aliis. Hoc unicum quòd ad rem ipsam controversatur: num utique adeò talis resignatio careat omni effectu, adeò que habeatur pro non facta, & nullius momenti, ut ante dictam approbationem Superioris res censeatur omnino integra, & resignans poenitere possit, & cum effectu revocare talem resignationem; quin & propter eam factam resignans privari nequeat beneficio. Ad primum, seu quòd poenitere possit cum effectu, affirmativè sine distinctione respondet Garc. loc. cit. n. 227. citans Sarn. ad reg. de infirm. q. 29. Pet. Gregor. de benef. c. 31. n. 11. Idem de resignante in manu clerici, cui non competeat potestas admittendi resignationem, secus tamen de resignante in manu laici, tenet Pirh. loc. cit. n. 66. (quamvis n. 65. dixisset absolutè, non posse renunciante coram non Superiore redire ad beneficium sic resignatum, nisi Superior consentiat, uti & idem indistinctè asserit Paris. l. 7. q. 1. n. 51. item n. 64. non posse resignantem in manibus etiam clerici talis repetere beneficium) Laym. in c. quod in dubiis, nu. 2. nimirum (saltem dum resignatio facta in manibus laici) cogi posse resignantem ad beneficium illud dimittendum, modo resignatio illa sponte facta fuerit, citat pro hoc gl. & Butrio in cit. c. quod in dubiis. Secundum, quòd talis resignans privari ideo possit, indistinctè affirmat Castrop. loc. cit. Gregor. Tholos. loc. cit. Innoc. in cit. c. quod in dubiis, n. 1. Abb. in c. quod Dei timorem, de statu Monachor. n. 4. & Rora apud Garciam, n. 230. de resignante in manibus laici. Idem affirmat Pirh. loc. cit. Laym. loc. cit. n. 2. Negat contra Garc. ipse n. 231. etiam de resignante in manibus laici, eò quòd textus c. quod in dubiis, qui pro hoc ab adversariis allegari solet, non dicat, renunciante in manibus laici vel alterius non Superioris ob hoc privandum esse beneficio, sed tantum probet, renunciante in manibus laici, & ab hoc iterum recipientem beneficium, quòd utique distinctum & majus delictum est, in poenam hujus temeritatis beneficio spoliandum; adeòque, cum poena non sint extendenda, renuncians solum in manibus non Superioris, etiam laici, non videatur ob hoc privari debere; quamvis renunciatio illa admisa per Superio-

P. Leuton, Fori Benef. Tom. III.

rem (saltem antequam renuncians eam revocavit) possit amoveri à beneficio tanquam vacante per resignationem, intellige, jam admissam à Superiore. Idem insinuat Lsym. cit. nu. 2. in fine, ubi ait: quamvis aliqui considerantes verba textus, quòd in dubiis, arbitrentur, non esse locum poenae, nisi renuncians ab eodem laico beneficium denuo susceperit. Et hoc ipsum quoque probabile censeat Pirh. cit. n. 66. Multòque igitur minus renuncians in manibus laici ob id privatus ipso jure conferri debet, ne aliàs talis renunciatio effectum consecuta censeatur. Laym. loc. cit. n. 1. & ex eo Pirh. cit. n. 64. Unde jam Ordinarius beneficium illud resignatum sine auctoritate legitimi Superioris, dum resignans eam resignationem non revocavit, conferre poterit alteri, non quidem vi solius istius resignationis sic factae, sed postquam eam ipse Superior admisit, seu ratam habuit. Debet autem antequam conferat, prius citare illum resignantem, & privare illum per sententiam, intellige, dum resignavit in manibus laici, & ab eodem recepit. Quòd autem ait Pirh. n. 67. si resignavit in manibus clerici non Superioris, & resignationem non revocavit resignans, posse Superiorem beneficium illud conferre alteri, non vocato illo resignante, id inquam, ut dictum, tenet ad summum, postquam ipse talem resignationem ratam habuit; opus enim in illo casu non revocationis factae à resignante non est alio, quam ut Superior verbis, vel ipso facto declaret, se velle resignationem illam ratam habere, Pirh. cit. n. 67, quamvis consultius dicat esse, ut renunciatus ille citetur, quòd appareat, num sine metu cogente, aut simonia intercedente resignavit.

4. Respondeo quartò: Licet, ut dictum, resignatio talis sine auctoritate Superioris facta sit invalida, tam respectu Superioris quam resignantis, hicque titulum & proprietatem beneficium nullatenus amittat, amittit tamen possessionem beneficium, seu præjudicat illi talis resignatio quòd ad possessionem, etiam ante omnem Superioris declarationem. Pirh. nu. 64. Laym. loc. cit. nu. 4. Barbof. loc. cit. n. 16. citans plures Paris. cit. q. 1. n. 38. Garc. loc. cit. n. 235. citans Innoc. in c. quod in dubiis, n. 1. Abb. nu. 6. Rebuff. in pr. rit. de resign. expres. n. 13. Selv. p. 3. q. 11. n. 32. Rossiniac. de benef. c. 14. n. 35. Menoch. de arb. casu 201. n. 47. &c. Eò quòd possessio facilius amittatur quam proprietas: & qui non potest renunciare jurisdictioni & juri suo quòd ad proprietatem absque Superiore, potest tamen renunciare possessioni, quia cessat ratio præjudicii: & in presenti cum possessio beneficium non habeat quid spiritualitatis, seu vinculi indissolubilis, possit amitti sine Superiore Ecclesiastico. Paris. n. 39. Barbof. loc. cit. qui etiam ex Navar. in c. accepta, opposit. 7. nu. 31. subjungit, eum, qui per realem illam dimissionem factam sine Superiore amittit possessionem beneficium, si, antequam à Superiore acceptetur dimissio dicta, ad illud beneficium regrediatur, incipere iterum possidere, & ad hanc novam possessionem apprehendendam prærequiriti Superioris auctoritatem.

5. Respondeo denique, si in resignatione coram non Superiore dictum fuit: renunciatio beneficium si Ordinario meo, cujus consensus requiritur, placuerit: non tam valere resignationem, ut voluit Felin. in c. cum contingat, de off. deleg. num. 18. apud Paris. cit. q. 1. n. 61. quam suspendi ejus valorem, ita ut tunc denique valeat, & fortietur effectum.

R a

dum

dum conditio illa purificatur, & ista resignatio actu recipitur & rati habetur à Superiore. Paris. n. 68. Similiter, dum resignatur in manibus alicujus recipientis resignationem nomine Superioris, valere actu eam, si is ad recipiendum illam mandatum habet; sed si mandatum non habeat, sed tunc valorem suspendi, usque dum ipsius Superioris consensus concurrat. Paris. à n. 57.

Questio 377. An sufficiat solum petere licentiam resignandi, seu indicare Superiori, se velle resignare, prout indicare videtur c. admonet. de renunc. ubi dicitur: te inconsulto dimittere: adeoque solum reprobari videtur renunciatio qua fit inconsulto & ignorante Superiore, an verò insuper requiratur approbatio & consensus ipsius Superioris?

Respondet Barb. juris Eccl. c. 15, n. 21. non sufficere, ad monere Superiorem de resignatione, sed praequiri insuper, & expectandum consensus Superioris, & dictum verbum inconsulto in citato textu accipiendum pro consensu: nec novum esse, ut consilium pro consensu secundum subjectam materiam à Pontificibus accipiatur, ut videtur sit in c. novis, & c. quando. de his que sunt à prelat. & notet gloss. in c. venerabili. de officio prelati. Verum vide, quae in hanc rem dicta sunt quasi ante hanc penult. in respons. 2. 3. & 4. quibus adde quod tradit Laym. in c. dilecti. de renunc. n. 1. dum beneficiarius resignavit in manibus non sui Superioris, non tenetur admittere cessionem. unde inferri videtur, in hoc casu expectandum consensus & approbationem illius, ita ut jam invito illo, etsi de cetero consulto, resignare cum effectu nequeat. Item quod tradit ibid. n. 2. si Abbas, similiter Prælati iusta de causa petat cessionem, non esse ei denegandam, juxta c. ult. caus. 16. q. ult. Item quod ait C. de Luca. de benef. d. 65. n. 6. & 7. ubi: ad effectum, ut resignatio sit valida & perfecta, opus est, quod fiat coram legitimo Superiore, habente potestatem absolvendi à vinculo, seu resolvendi illum quasi contractum, qui iniri dicitur inter beneficiatum & Ecclesiam, quodque sequatur admissio, & sic requiritur copulative potestas & voluntas pro hujus distractis perfectione.

Questio 378. Quis hic veniat nomine legitimi Superioris, potentis auctoritate resignationes, seu eas cum effectu admittere?

Respondeo non nisi eum, qui potestatem habet à beneficiis amovendi, seu destituendi & deponendi beneficiatum. Paris. l. 7. q. 10. à nu. 6. citans quamplurimos. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 15, n. 7. Pirh. de renunc. num. 68. Laym. ad c. admonet. de renunc. nu. 7. Azor. p. 2. l. 7. c. 19. q. 7. Garc. p. 14. c. 3. n. 251. citans plures. Cujus ratio est, quod renunciationem admittere sit actus jurisdictionis in resignantem, qualem non habet in ordine ad hunc effectum alius, quam qui de causa resignationis cognoscere potest, beneficiatumque etiam invitum deponere & privare. Barb. Pirh. l. cit. Quodque renunciatio habeat vim destitutionis, cum per eam resignans desinat esse intitulatus, seu titulum amittat, adeoque fieri nequeat, nisi coram eo, nec admitti nisi ab eo, qui potestatem destituendi habet. Pirh. loc. cit. ex Paris. cit. q. 10. n. 7. Unde jam sequitur, non omnem illum, qui habet jus conse-

rendi seu instituendi in beneficiis, posse etiam recipere resignationes, cum conferre beneficia praevisè non sit actus jurisdictionis, ut dictum alias, & plures, qui conferre possunt, beneficium collatum adimere non possunt; quia conferre beneficia, & beneficiorum resignationes accipere diversae sunt potestatis, ac jura diversa, quorum unum sine alio praescribi & acquiri potest. Paris. loc. cit. n. 10. C. Luca. loc. cit. fitque potestas destituendi quid plus, adeoque ab una ad aliam inferri non possit. C. de Luca loc. cit. Idcirco jam ex eo, quod ad inferiorem Episcopo beneficii collatio speciali jure, puta privilegio, vel praescripta legitime consuetudine spectet, non sequitur, ad eum etiam spectare, ut resignationes recipiat, nisi simul etiam per privilegium, legitimamve praescriptionem potestatem illam destituendi seu deponendi beneficiatos obtinuerit. Paris. l. 7. q. 10. nu. 9. & 21. Pirh. loc. cit. n. 69. Laym. cit. n. 7.

2. Porro, cum privilegium illud conferendi seu instituendi beneficiatos sit in praedictum Ordinariorum, strictè est interpretandum, ita ut, si à Papa concessum alicui conferre certa beneficia, non comprehendatur potestas destituendi, & per consequens recipiendi resignationes istorum beneficiorum. Paris. cit. q. 10. n. 26. addens contrarium tamen esse, si tale privilegium concessum ab eo, cujus juri dumtaxat detrahitur, v. g. ab Episcopo, juxta quod decisum à Rota teste Puteo apud eundem Pirhium, èd quod privilegium in praedictum concedentis sit latissimè interpretandum, juxta c. cum dilectis. de consuetud. Paris. nu. 28. Idque maximè in praesente casu ob connexitatem, quae est inter institutionem & destitutionem Paris. n. 3. Quod ipsum tamen non videri sibi verum ait Garc. n. 263. nisi in privilegio concessum ab eo, cujus jurisdictioni tantum detrahitur, addatur dictio taxativa; èd quod, ut dictum, conferre & destituere longè sint diversa; adeoque, licet finis in privilegio latissimè interpretando contra concedentem, non potest venire facultas destituendi, uti convincitur ex eo, quod tradit ipse Paris. quod Vicarius Episcopi habens facultatem conferendi beneficia, non possit eorum resignationes recipere, & tamen hic agit de praedictio Episcopi tantum. Sic etiam, dum alicui data potestas à Papa conferendi omnia beneficia vacantia in tali loco, non videtur adhuc data potestas excipendi eorum resignationes, Paris. n. 33. qui idipsum n. 35. extendit, etiam si potestas data conferendi omnia beneficia ista, etiam vacantia per resignationem, non posse adhuc ab eo recipi eorum resignationes, Quin & ex eodem principio inferit Paris. num. 38. non posse Vicarium Episcopi habentem potestatem conferendi beneficia, eorum resignationes excipere, de quo infra. Ac proinde jam regula illa: ad quem pertinet institutio, ad illum spectat etiam destitutio, & consequenter resignationum receptio, non nisi in eo procedit, ad quem de jure communi & ordinario spectat institutio, pro ut est Episcopus, de quo loquitur c. cum in cunctis. de hereticis. non verò ad eum, cui solum ex privilegio vel consuetudine spectat illa institutio. Paris. cit. q. 10. n. 25. citans Rotam decis. 6. de renunc. in novis. Garc. n. 262. C. Luca. de benef. d. 65. n. 7.

3. Nihilominus ex eo, quod frequenter haec duae potestates in inferioribus etiam collatoribus conjunctae sint, dum eorum quidam potestatem & jurisdictionem quasi Episcopalem habent,